

POLITIKA SPREČAVANJA KORUPCIJE I MITA NLB GRUPE

NLB Grupa je čvrsto posvećena usklađenosti poslovanja i integritetu te primenjuje politiku nulte tolerancije prema svim oblicima korupcije i podmićivanja u svim državama u kojima posluje. NLB Grupa je posvećena aktivnom ispunjavanju standarda Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije (2003), Konvencije OECD-a o suzbijanju podmićivanja stranih javnih službenika u međunarodnim poslovnim transakcijama (1997) i Poslovnih principa za sprečavanje podmićivanja (2013) organizacije Transparency International, te u svom radu postupa u skladu sa nacionalnim zakonodavstvima o sprečavanju korupcije u državama u kojima posluje..

NLB Grupa je svesna značaja borbe protiv korupcije, kao i drugih oblika finansijskog kriminala. Zato NLB d.d. i ostale članice NLB Grupe aktivno sprovode politike i procedure kojima se obezbeđuje nulta tolerancija prema bilo kom obliku korupcije, bilo u javnom ili privatnom sektoru. U tom smislu, uspostavljena su pravila i procedure, smernice i kodeksi ponašanja, koji su obavezujući za sve zaposlene, kao i za članove organa upravljanja u NLB-u i članicama NLB Grupe. Očekujemo poštovanje ovih standarda i od poslovnih partnera, dobavljača i drugih lica sa kojima sarađujemo.

U okviru naše politike prijavljivanja nepravilnosti, svim zaposlenima su na raspolaganju posebni kanali za prijavljivanje (<https://whistler.nlb.si/>), putem kojih mogu, postupajući u dobroj veri i uz obezbeđenu poverljivost, nadležnoj funkciji za usklađenost poslovanja prijaviti sumnju na izvršenje koruptivnih radnji ili druge oblike rizika od korupcije, o kojima saznaju tokom obavljanja svojih profesionalnih aktivnosti. U okviru ovog pristupa garantujemo ne samo anonimnost prijavitelaca, već i njihovu zaštitu od bilo kakvog oblika odmazde.

U NLB Grupi strogo je zabranjen bilo koji oblik korupcije.

Korupcija podrazumeva svaku zloupotrebu položaja u privatne svrhe. To uključuje pribavljanje finansijske ili nefinansijske koristi za sebe ili za druga lica. Primeri korupcije obuhvataju ucenu, podmićivanje, proneveru i druge oblike prevare, nepotizam, kao i takozvane olakšavajuće (facilitation) isplate¹.

U NLB Grupi zabranjeno je korišćenje bilo kojih resursa bilo koje članice NLB Grupe u nezakonite svrhe ili u svrhe koje nisu u skladu sa antikorupcijskim pravilima utvrđenim ovom Politikom. Zaposleni su dužni da odbiju svako koruptivno ponašanje i da ga bez odlaganja prijave OJ nadležnoj za usklađenost poslovanja.

Nezakonito davanje i primanje poklona (mito)

U okviru NLB Grupe strogo je zabranjeno nezakonito davati ili primati poklone od bilo kog lica, bilo da je u pitanju poslovni partner, dobavljač ili javni službenik, u cilju pribavljanja novih poslova, zadržavanja postojećih poslova ili neprimerenog ostvarivanja ličnih ili poslovnih interesa. Niko u NLB Grupi ni pod kakvim okolnostima ne sme obećati, ponuditi, prihvatiti ili dati bilo šta što bi se moglo smatrati mitom. Takvo postupanje nije samo nezakonito, već predstavlja krivično delo, krši interne politike NLB Grupe i narušava integritet našeg poslovanja.

Olakšavajuća plaćanja

U NLB Grupi olakšavajuća plaćanja su zabranjena. Olakšavajuća plaćanja se ne daju niti primaju. Olakšavajuća plaćanja (engl. facilitation payments) podrazumevaju isplate pri kojima se (manji) novčani iznos nudi ili obećava javnim službenicima, odnosno predstavnicima državnih organa², kako bi se

¹ U smislu ove Politike, koruptivnim ponašanjem smatra se i zahtevanje, nuđenje, obećavanje ili davanje poklona ili druge koristi radi neprimerenog uticaja na postupanje drugog lica, bez obzira na to da li je protivpravna radnja ili korist faktički ostvarena. U takvim situacijama, koruptivnim ponašanjem smatra se postupanje svih lica koja svesno učestvuju u takvom postupanju, u skladu sa važećim propisima..

² Javni službenik podrazumeva:

obezbedilo ili ubrzalo izvršavanje rutinskih ili neophodnih radnji koje su deo uobičajenih (zvaničnih) postupaka. Ovakve isplate se obično zahtevaju u gotovini. Tipični primeri su isplate (manjih) iznosa javnim službenicima radi obezbeđivanja vize, prolaska robe kroz carinu ili ubrzavanja postupka izdavanja zvaničnih dozvola (licenci, građevinskih dozvola i slično), odnosno okončanja postupaka. Bez obzira na to što se u pojedinim zemljama širom sveta takve isplate zahtevaju, one predstavljaju podmićivanje i često uključuju i poklone i slične pogodnosti.

Nepotizam

U NLB Grupi nepotizam je zabranjen. Svi postupci zapošljavanja ili angažovanja spoljnih saradnika moraju se sprovoditi transparentno, uz poštovanje načela pravičnog i jednakog tretmana i obezbeđivanja jednakih mogućnosti, u skladu sa propisanim procedurama zapošljavanja ili angažovanja spoljnih pružalaca usluga kako bi se izabrali najbolji kandidati i izbegao sukob interesa.

Nepotizam znači da donosilac odluke ili lice koje ima uticaj na donošenje odluka bez opravdanog i potkrepljenog razloga daje prioritet bliskim članovima porodice ili drugim licima sa kojima je u bliskom ličnom odnosu (lični poznanici).

Lobiranje i politički doprinosi

Lobiranje predstavlja svaku aktivnost usmerenu na direktan ili indirektan uticaj na razvoj zakonodavstva, javnih politika ili odluka javnih organa i javnih službenika.

NLB Grupa se uključuje u lobiranje isključivo u svrhu zaštite svojih legitimnih poslovnih interesa i u skladu sa važećim zakonodavstvom, internim aktima, kao i principima integriteta, transparentnosti i odgovornog poslovanja. Lobiranje u ime NLB Fondovi a.d. Beograd dozvoljeno je isključivo izvršnom/izvršnim direktoru/direktorima ili drugim izričito ovlašćenim licima koja postupaju kao neregistrovani lobisti, u skladu sa propisima koji uređuju lobiranje. U izuzetnim slučajevima, kada je to neophodno za efikasnu zaštitu legitimnih interesa NLB Grupe, mogu se angažovati registrovani lobisti, ali isključivo uz prethodnu saglasnost izvršnog/izvršnih direktora NLB Fondovi a.d. Beograd. Ugovorni odnosi sa registrovanim lobistima moraju sadržati zahteve u pogledu usklađenosti sa zakonodavstvom, etičkim standardima i internim politikama NLB Grupe. Svako drugo lobiranje u ime NLB Grupe nije dozvoljeno.

U NLB Grupi, članice ne smeju davati bilo kakve političke doprinose – ni direktne ni indirektno. Ova zabrana se odnosi na sve članice NLB Grupe, sve zaposlene, kao i sva lica koja postupaju u ime ili za račun NLB Grupe, i obuhvata sve oblike doprinosa, bez obzira na jurisdikciju. Politički doprinosi podrazumevaju svaki direktan ili indirektan doprinos političkim partijama, političkim predstavnicima, kandidatima ili političkim kampanjama. Takvi doprinosi mogu predstavljati rizik od sukoba interesa, korupcije ili pokušaja nedozvoljenog uticaja na donošenje odluka. NLB Grupa je politički neutralna i stoga ne daje finansijske doprinose političkim partijama, političkim predstavnicima, kandidatima ili političkim kampanjama.

Ipak, svaki zaposleni, bez obzira na poziciju, može slobodno učestvovati u političkim aktivnostima ili kampanjama, ali kao pojedinac u svojoj privatnoj sferi, bez korišćenja resursa, mreže ili brenda NLB Grupe za doprinos (finansijski ili nefinansijski) aktivnostima političkih partija, političara ili političkih kampanja.

Sponzorstva i donacije

Donacija je jednostrana transakcija, odnosno doprinos namenjen onima kojima je pomoć potrebna, pri čemu primalac nije dužan da učini bilo šta zauzvrat. Sponzorstvo je dvostrana transakcija, u kojoj primalac sponzorskih sredstava mora takođe ispuniti određene unapred dogovorene obaveze, kao što su promocija, prikazivanje logotipa sponzora i slično. Društvena odgovornost, koja uključuje programe sponzorstava i donacija, jedna je od osnovnih odgovornosti NLB Grupe; stoga je neophodno poštovati

-
- funkcionere ili zaposlene u bilo kom državnom ili javnom organu, agenciji ili pravnom licu na bilo kom nivou vlasti (uključujući kandidate za političke funkcije, članove političkih stranaka, kao i zaposlene u političkim strankama);
 - zaposlene u privrednim društvima u državnom vlasništvu;
 - lica koja vrše javna ovlašćenja u ime države (npr. članove diplomatsko-konzularnih predstavništava);
 - članove međunarodnih organizacija.

uspostavljene transparentne procedure odobravanja i praćenja da li je svrha donacija i sponzorstava ispunjena (uključujući i uslove).

Donacije i sponzorstva su dozvoljeni ukoliko izražavaju ili podržavaju vrednosti NLB Grupe i u skladu su sa internim politikama NLB Grupe. Svaki zaposleni u NLB Grupi mora izbegavati odobravanje donacija i sponzorstava na netransparentan način profitnim organizacijama, udruženjima ili licima povezanim sa NLB Grupom, ili bez poštovanja pravila utvrđenih za odobravanje donacija i sponzorstava.

Standardi za dobavljače i/ili spoljne pružaoce usluga

Naši procesi nabavke mogu obuhvatati robu i usluge koje se redovno proizvode u različitim zemljama širom sveta. Zbog toga je važno biti svestan rizika sa kojima se NLB Grupa suočava usled postupanja naših dobavljača i eksternih pružalaca usluga (poslovnih partnera). Odgovorno poslovanje podrazumeva da saradujemo isključivo sa dobavljačima koji imaju visoke etičke standarde usklađene sa našima. Dobavljači ili eksterni pružaoци usluga mogu obuhvatati i podizvođače, kao i snabdevače robom i uslugama bilo koje članice NLB Grupe. Sva treća lica moraju biti adekvatno proverena, praćena i kontrolisana na osnovu procene rizika koju članice NLB Grupe moraju redovno sprovesti. Dobavljači i eksterni pružaoци usluga moraju unapred biti informisani o zahtevima u oblasti usklađenosti i integriteta, dobiti linkove za pristup objavljenom Kodeksu ponašanja NLB Grupe (za javnu upotrebu), a ugovori sa NLB d.d. i drugim članicama NLB Grupe moraju sadržati standarde u oblasti usklađenosti i sprečavanja korupcije, kao i odgovarajuće pravne mehanizme (raskid ugovora u slučaju nepoštovanja standarda NLB Grupe). Takođe je neophodno sprovesti due diligence dobavljača i eksternih pružalaca usluga, kao i redovne procene rizika ugovornog odnosa tokom trajanja ugovora, u skladu sa internim pravilima za outsourcing i postupke nabavke. U cilju sprečavanja korupcije, sva pravila iz ove Politike, uključujući pravila o poklonima, facilitacionim (olakšavajućim) plaćanjima i mitu, primenjuju se shodno i na dobavljače i pružaoce eksternih usluga na isti način.

Korišćenje posrednika

Posrednici su agenti, savetnici, agenti za nekretnine, zastupnici i druga lica koja postupaju u ime i za račun NLB Fondovi a.d. Beograd ili druge članice NLB Grupe. U određenim slučajevima, oni saraduju i sa javnim službenicima (npr. prilikom pribavljanja dozvola za izgradnju poslovnih zgrada, dobijanja drugih dozvola i sl.).

U praksi je rizik od korupcije i podmićivanja veći (takve radnje su češće) kada se koriste posrednici. Pošto predstavljaju NLB Grupu, odgovorni smo za postupke naših posrednika kao da su naši zaposleni. Stoga posrednici moraju unapred biti informisani o zahtevima u oblasti usklađenosti i integriteta, dobiti linkove za pristup objavljenom Kodeksu ponašanja NLB Grupe (za javnu upotrebu), a ugovori sa NLB Fondovi a.d. Beograd i drugim članicama NLB Grupe moraju sadržati standarde u oblasti usklađenosti i sprečavanja korupcije, kao i odgovarajuće pravne mehanizme (raskid ugovora u slučaju nepoštovanja standarda NLB Grupe). U cilju sprečavanja korupcije, sva pravila iz ove Politike, uključujući pravila o poklonima, facilitacionim plaćanjima i mitu, primenjuju se shodno (mutatis mutandis) i na posrednike na isti način.

Zapošljavanje bivših javnih službenika, nosilaca javnih funkcija ili njihovih srodnika

Javni službenici i nosioci javnih funkcija, njihovi bliski članovi porodice i druga sa njima blisko povezana lica (npr. prijatelji ili druga bliska poznanstva) ne smeju nikada imati prioritet zbog tih veza u postupcima zapošljavanja, kao ni u procesima naručivanja usluga ili nabavke robe. Isto pravilo važi i za bivše javne službenike i nosioce javnih funkcija u periodu od 5 godina od prestanka njihovog radnog odnosa ili funkcije. U postupcima zapošljavanja i procesima nabavke mora se utvrditi da li postoje rizici od korupcije ili sukoba interesa zbog takvih veza, u skladu sa ovom Politikom i politikom koja uređuje upravljanje sukobom interesa. U slučaju bilo kakve sumnje, organizaciona jedinica nadležna za usklađenost (compliance) daje mišljenje.

Kontakti sa visokim državnim zvaničnicima

Članovi organa upravljanja članica NLB Grupe koji imaju kontakte sa državnim organima ili predstavnicima države, odnosno predstavnicima diplomatsko-konzularnih predstavništava ili međunarodnih organizacija, dužni su, pored poštovanja pravila o primanju i davanju poklona, radi zaštite integriteta i ugleda NLB Grupe, da vode posebnu pažnju da u tim kontaktima ostvaruju osnovni cilj ove Politike, odnosno obezbeđuju transparentnost poslovanja.

Radi zaštite interesa NLB Grupe i poštovanja pravila iz ove Politike, neophodno je voditi evidenciju o (bilateralnim) sastancima članova organa upravljanja (izvršnih i neizvršnih odbora) članice NLB Grupe sa predstavnicima državnih organa, odnosno predstavnicima diplomatsko-konzularnih predstavništava ili međunarodnih organizacija. Sekretarijat svake članice NLB Grupe dužan je da vodi evidenciju o takvim kontaktima, koja sadrži sledeće podatke: a) mesto i datum sastanka; b) učesnike sastanka i c) svrhu sastanka.

Kontakti sa drugim licima

Zaposleni u NLB Grupi koji su kontaktirani od strane predstavnika ili zastupnika dobavljača, eksternog pružaoca usluga, klijenta ili trećeg lica, sa ciljem da se na neprimeren ili nezakonit način utiče na poslovne odluke NLB d.d. ili druge članice NLB Grupe, dužni su da to odmah prijave organizacionoj jedinici nadležnoj za usklađenost poslovanja.

Pravila o primanju i davanju poklona i gostoprimstva

Zaposleni u NLB Grupi ne smeju, direktno ili indirektno, učestvovati u bilo kom obliku korupcije, niti smeju tražiti, zahtevati, primiti ili obećavati novac, nagrade, poklone, druge koristi ili (uzvratne) usluge od bilo kog klijenta, bilo kog (postojećeg ili potencijalnog) poslovnog partnera ili trećeg lica. Pod poklonom se smatraju i pokrivanje troškova putovanja i smeštaja, kao i pokrivanje ili oslobađanje od plaćanja kotizacija za stručne konferencije, poslovne sastanke i obuke (bilo od strane članice NLB Grupe ili trećeg lica).

Uspostavljena su pravila koja definišu kada su pokloni dozvoljeni:

- Nisu u obliku novca (gotovine ili drugih oblika novca) niti novcu sličnih koristi (npr. akcije, depozitni sertifikati, vaučeri za popuste i sl.).
- Primaju se ili daju u dobroj veri kao deo uspostavljanja ili održavanja poslovnog odnosa.
- Daju se kao izraz zahvalnosti i/ili kurtoazije i ne stvaraju kod primaoca utisak da ima bilo kakvu obavezu prema davaocu (ne dovode ga u zavisn položaj).
- Ne utiču niti stvaraju utisak da bi mogli uticati na poslovne odluke i postupanje zaposlenog (npr. ne postoje tekući ili planirani poslovni pregovori).
- Nisu prekomerni („prekomerno“ uključuje ponude koje su nesrazmerno raskošne, kao što su pozivi na skupe ili ekskluzivne kulturne ili sportske događaje), prečesti (uključujući neprimereno veliki broj poziva od strane klijenta ili dobavljača pojedincima) ili oduzimaju previše vremena.
- Ne utiču negativno na ugled članica NLB Grupe.
- Ako su u obliku pogodnosti (npr. besplatna obuka), poslovno su opravdani, razumni i učešće je unapred odobreno od strane nadređenog.
- Ne odstupaju od uobičajene poslovne prakse.
- Ako se daju javnim službenicima, funkcionerima ili drugim javnim licima koja podležu posebnim propisima o sprečavanju korupcije, u skladu su sa dodatnim ograničenjima propisanim tim zakonima.
- Poslovno su opravdani – NLB ih koristi za jačanje partnerskih odnosa sa postojećim ili budućim klijentima ili poslovnim partnerima; poklon bi, gde je to moguće, trebalo da potiče iz koristi pribavljenih kroz sponzorstva i donacije.

Ponude gostoprimstva mogu se prihvatiti ili pružiti ako su neophodne za razvoj i održavanje poslovnih kontakata relevantnih za radne obaveze. Koliko je moguće, trebalo bi da budu ograničene na poslovne ručkove ili slične događaje.

Dozvoljeno gostoprimstvo je ono koje ispunjava uslove za dozvoljene poklone navedene iznad, i takođe:

- Dostupno je u istom obliku svim učesnicima događaja.
- Umereno je i pristojne prirode.
- Nije ekskluzivno.
- Po pravilu predstavlja razuman deo programa stručnog ili poslovnog sastanka (ne više od jedne desetine trajanja programa), i
- Unapred je odobreno od strane nadređenog.

Članica NLB Grupe vodi evidenciju o svim datim i primljenim poklonima i pruženom gostoprimstvu koji, po svojoj vrednosti, prevazilaze uobičajene male poklone i gostoprimstvo iz redovnih poslovnih kontakata. Takođe je uspostavljena interna procedura za odobravanje poklona i gostoprimstva veće vrednosti, koja zahteva saglasnost funkcije za usklađenost poslovanja.

Povrede Politike

Svaka povreda pravila iz ove Politike tretira se u skladu sa internim dokumentima koji uređuju postupanje i sankcionisanje takvih povreda. Korupcija predstavlja krivično delo (u više različitih oblika, u zavisnosti od konkretnih radnji i važećeg nacionalnog zakonodavstva), a posledice su često dalekosežne i mogu uključivati značajne novčane kazne, stavljanje na crne liste međunarodnih organizacija, kazne zatvora za pojedince, kao i sankcionisanje pravnih lica. Dodatno, svaka članica NLB Grupe može pretrpeti značajnu štetu usled narušenog ugleda (sumnje u njen integritet i društvenu odgovornost).

NLB Grupa primenjuje politiku nulte tolerancije prema svim oblicima koruptivnih radnji. Čak i manje povrede ove vrste narušavaju vladavinu prava i stvaraju prostor za ozbiljnija kršenja. Stoga NLB Grupa svaku povredu ove Politike (posebno onu učinjenu sa namerom ili usled krajnje nepažnje) smatra teškom povredom radnih obaveza; a u slučaju utvrđenih povreda preduzimaju se odgovarajuće mere, koje mogu uključiti i otkaz ugovora o radu, kao i podnošenje krivične prijave protiv odgovornog lica.